

Vakdidactiek wijsbegeerte en moraalwetenschappen - generiek gedeelte (H002217)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 3.0

Studietijd 90 u

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2023-2024

A (jaar)

Nederlands

Gent

hoorcollege

werkcollege

zelfstandig werk

peer teaching

Lesgevers in academiejaar 2023-2024

De Schrijver, Jelle

LW01

Verantwoordelijk lesgever

Leys, Corinne

LW01

Medewerker

Matthynssens, Bas

LW01

Medewerker

Van Gerven, Julie

LW01

Medewerker

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2023-2024

[Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen \(afstudeerrichting moraalwetenschappen\)](#)

stptn 3

aanbodsessie A

[Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen \(afstudeerrichting wijsbegeerte\)](#)

3

A

[Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen \(verkort traject\) \(afstudeerrichting moraalwetenschappen\)](#)

3

A

[Educatieve Master of Science in de cultuurwetenschappen \(verkort traject\) \(afstudeerrichting wijsbegeerte\)](#)

3

A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Vakdidactiek, ethiek, filosofie, socratisch, moraal, wijsbegeerte, lespraktijk

Situering

Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot realisering van de **basiscompetenties voor leraren** en de **opleidingscompetenties van de educatieve masteropleiding UGent**, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd in de competentiematrix, te consulteren op www.ugent.be/educatievemaster.

Inhoud

Aangezien aanwezigheid in de lessen verplicht is kan dit vak vanaf lesweek 3 niet meer opgenomen worden in het curriculum.

De leerinhouden sluiten aan bij de vakinhoudelijke vorming van de studenten in de bachelor/of master opleiding.

Voor het gedeelte theorie:

- Kritisch-reflectieve benadering van morele dilemma's (developmental psychology approaches to ethics education) en de methode van Values Clarification
- Soratische methodes en hun varianten (Nelson, Heckmann, Martens, Lipman).
- Het aanwenden van diverse vakspecifieke didactische werkvormen die bijdragen tot het

- klasmanagement en die helpen bij het creëren van een gunstige leeromgeving
- Voorbeelden van good practices inzake binnenklasdifferentiatie in functie van diversiteit (oa. talige diversiteit, inter- en intralevensbeschouwelijke diversiteit, M-decreet...)
- Voorbeelden van onderzoek op het gebied van de verwerving van ethische en wijsgerige skills (studie van les-/leermethodes, leerlingen, media, werkvormen)
- Instrumenten voor het meten van begrips- en redeneervaardigheden (oa. New Jersey Test of Reasoning Skills, community of inquiry research, measuring depth of understanding (Naess), ...)
- Introductie tot wetenschappelijk onderzoek over de voor- en nadelen van de vakdidactische paradigma's: vakdidactisch onderzoek, effectiviteitsmetingen enz..
- Voor het gedeelte oefeningen/practica:
- Lesvoorbereidingen opmaken met bijzondere aandacht voor de formulering van lesdoelen, de inhoudelijke aspecten en didactische principes (hoe academische kennis vertalen naar de context van het secundair onderwijs) en vormelijke aspecten (taalzorg).
- Ontwikkelen van leermaterialen (rekening houdend met relevante parameters zoals de diversiteit in het onderwijslandschap)
- De lesvoorbereiding als praktisch werkdocument aanwenden in interactie met peers.
- Basisvaardigheden bij het realiseren van een krachtige leeromgeving (instructies, vragen stellen, groepswerk leiden,...) in de praktijk brengen.
- Interactieve sessies: basisprincipes en methodiek van socratische gesprekken; praktijk van het leiden van verschillende soorten leergesprekken; stimuleren van perspectiefwisseling als methodische aanpak van dialoog (multiperspectivisme).

Begincompetenties

Van studenten wordt verwacht voldoende domeinspecifieke kennis verworven te hebben vooraleer het opleidingsonderdeel aan te vatten. De toegangsvereisten tot de vakdidactieken zijn gereguleerd. Meer informatie hierover kan geraadpleegd worden op www.ugent.be/educatievemaster.

Eindcompetenties

- 1 Studenten verwerven technieken en leren strategieën hanteren die de ontwikkeling van waarden en de groei van zingeving van leerlingen in een (super)diverse samenleving stimuleren.
- 2 Studenten leren technieken en didactische werkvormen implementeren die de communicatieve vaardigheden en sociale vaardigheden ontplooiën van leerlingen met diverse culturele achtergronden.
- 3 Studenten verwerven vaardigheden in de transcriptie van academische filosofische en moraalwetenschappelijke kennis naar lesdoelstellingen en leerinhouden voor het secundair onderwijs.
- 4 Studenten leren technieken en didactische werkvormen implementeren om kritisch te leren nadenken over natuur, cultuur (inclusief culturele verschillen) en zichzelf.
- 5 Studenten verwerven een methodiek die nodig is voor het verzamelen van informatie die nodig is voor het voorbereiden van een les.
- 6 Studenten verwerven vaardigheden in de planning, de voorbereiding en de evaluatie van het didactisch proces om leerlingen kennis over ethische en filosofische vraagstukken te laten verwerven, interpreteren en te integreren.
- 7 Studenten kennen de principes van binnenklasdifferentiatie en leren deze implementeren in hun lespraktijk.
- 8 Studenten hebben aantoonbare kennis van en inzicht in socratische methodes en hun varianten.
- 9 Studenten kunnen via voorbeelden van onderzoek op het gebied van de verwerving van ethische en wijsgerige skills effectieve en doelgerichte lesstructuren en lesmateriaal ontwikkelen.
- 10 Studenten passen de basisprincipes en methodieken van socratische methodes toe als gespreksleider in een leergesprek.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk mits gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Hoorcollege, werkcollege, peer teaching, zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Voor het gedeelte theorie worden interactieve hoor- en werkcolleges gehanteerd. Voor het gedeelte oefeningen worden volgende didactische werkvormen gehanteerd: werkseminaries; taakgerichte werkvormen.

LIO-richtlijnen zijn terug te vinden in de LIO-handleiding.

Leermateriaal

Leermateriaal wordt digitaal beschikbaar gesteld op het elektronisch leerplatform. Studenten nemen zelf notities.

Referenties

Algemene referenties

- Hattie, J. What Works Best in Education: The Politics of Collaborative Expertise. Londen: Pearson, 2015
- Mitchell, D. Wat écht werkt: 27 evidence based strategieën voor het onderwijs. Uitgeverij Pica, 2015
- Killen, M. & Smetana, J. ed. Handbook of Moral Development. Psychology Press: New York, 2014
- Marzano Robert J. De Kunst en Wetenschap van het Lesgeven. Bazalt: Vlissingen, 2011
- Hattie, J. Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement. Routledge, 2008
- Anthone, R. & Mortier, F. Socrates op de speelplaats. Filosoferen met kinderen in de praktijk. Leuven: Acco, 1997
- Sharp, A. Margaret & Lipman, M. Philosophy for the Classroom. Philadelphia: Temple University Press, 1991
- Naess, A. Elementaire argumentatieleer. Baarn: Ambo, 1978.

Referenties mbt empirisch onderzoek naar effectiviteit van filosofieonderwijs

- Abrami, P. C., Bernard, R. M., Borokhovski, E., Waddington, D. I., Wade, C. A., & Persson, T. (2015). Strategies for teaching students to think critically: A meta-analysis. *Review of Educational Research*, 85(2), 275-314.
- Bartels, R., Onstenk, J., & Veugelers, W. (2016). Philosophy for democracy. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 46(5), 681-700.
- Golding, C. (2015). The Community of Inquiry: Blending philosophical and empirical research. *Studies in Philosophy and Education*, 34(2), 205-216.
- Kienstra, N., Imants, J., Karskens, M., & van der Heijden, P. G. (2015). Doing philosophy effectively: Student learning in classroom teaching. *PloS one*, 10(9), e0137590.
- Morais, T., Silva, H., Lopes, J., & Dominguez, C. (2017). Argumentative skills development in teaching philosophy to secondary school students through constructive controversy: an exploratory study case. *The Curriculum Journal*, 28(2), 249-265.
- Oyler, D. R., & Romanelli, F. (2014). The fact of ignorance revisiting the socratic method as a tool for teaching critical thinking. *American Journal of Pharmaceutical Education*, 78(7), 144.
- Rasoal, D., Kihlgren, A., & Svantesson, M. (2017). 'It's like sailing'-Experiences of the role as facilitator during moral case deliberation. *Clinical Ethics*, 12(3), 135-142.
- Schuitema, J., Radstake, H., van de Pol, J., & Veugelers, W. (2017). Guiding classroom discussions for democratic citizenship education. *Educational Studies*, 1-31.
- Stolper, M., Molewijk, B., & Widdershoven, G. (2015, March). Learning by doing. Training health care professionals to become facilitator of moral case deliberation. In *HEC forum* (Vol. 27, No. 1, pp. 47-59). Springer Netherlands.
- Torabizadeh, C., Homayuni, L., & Moattari, M. (2016). Impacts of Socratic questioning on moral reasoning of nursing students. *Nursing ethics*, 0969733016667775.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

De studiebegeleiding bij de oefeningen gebeurt door de verantwoordelijk lesgever en de onderwijsdidactici op afspraak of tijdens de spreekuren.

ZAP: Freddy Mortier: freddy.mortier@UGent.be, tel: 0473/ 77 99 01

Onderwijsdidactici:

Papatya Dalkiran: papatya.dalkiran@UGent.be

Corinne Leys: Corinne.Ley@UGent.be

Bas Matthyssens: bas.matthyssens@ugent.be

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is enkel mogelijk in gewijzigde vorm

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Periodegebonden evaluatie: de student legt een mondeling examen af over het opleidingsonderdeel (25%).

Niet-periodegebonden evaluatie (75%):

- De interactieve sessies worden georganiseerd na de lesuren in het secundair onderwijs. De aanwezigheid in deze oefeningen is verplicht.
- Bij gewettigde afwezigheid wordt in overleg met de verantwoordelijk lesgever een vervangopdracht voorzien
- De permanente evaluatie gebeurt op basis van taken en opdrachten.
- Voor de student-leraren in een LLO-baan is permanente evaluatie voorzien via de alternatieve opdracht die zij uitwerken het portfoliotraject.

Eindscoreberekening

Het cijfer van de periodegebonden evaluatie telt voor 25% en de niet-periodegebonden evaluatie telt voor 75% van het eindtotaal.

Wanneer men niet deelneemt aan één of meer onderdelen van de evaluatie kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore een cijfer van 8 of meer op twintig zou zijn, wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (hoogstens 7/20).

Faciliteiten voor werkstudenten

De interactieve sessies worden na de lesuren in het secundair onderwijs georganiseerd. Neem contact op met de verantwoordelijke lesgever voor verdere bespreking van de faciliteiten.

LLO's bespreken hun traject met de verantwoordelijk lesgever.